

Drugi Krajowy Okrągły Stół dotyczący Finansowania Efektywności Energetycznej w Polsce

Wydarzenie realizowane w ramach projektu Round Baltic

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA NA PIERWSZYM MIEJSCU – ENERGY EFFICIENCY FIRST (EE1)

Rola instytucji finansowych w realizacji programu EE1.

Wpływ stosowania Taksonomii i GAR na banki i inne instytucje finansowe

Bolesław Meluch

Związek Banków Polskich

Warszawa, 25 maja 2022 r.

Lipiec 2018

EU powołuje Grupę Ekspertów Technicznych (GET) do określenia wymogów zrównoważonego rozwoju

21 kwietnia 2021

Propozycja CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) zwiększającą zakres firm objętych art. 8

6 lipca 2021

Publikacja art. 8

21 stycznia 2024

Ujawnienie KPI i informacji towarzyszących KPI dla firm niefinansowych będą opublikowane w lipcu 2023

19 czerwca 2019

GET publikuje wstępną wersję rekomendacji dot. Taksonomii i propozycji TKK (67 obszarów)

22 czerwca 2020

Publikacja ostatecznej wersji Taksonomii

7 maja 2021

Publikacja projektu Regulacji dot. Art. 8 Taksonomii

Publikacja wymogów informacyjnych dla instytucji finansowych w okresie **1 stycznia 2022 – 31 grudnia 2023** (za okres 2020 i 2021)

- Udział ekspozycji finansujących działalność podlegającą Taksonomii i niepodlegającą Taksonomii do wartości aktywów
 - Udział zobowiązań wobec rządu centralnego, banku centralnego, instytucji ponadnarodowych i derywatów do wartości aktywów
 - Udział działalności nie objętej obowiązkiem ujawniania niefinansowego
 - Informacje jakościowe wymagane w Aneksie XI
- Banki zobowiązane są także do ujawniania portfeli kredytowych, i na żądanie udziały w pożyczkach międzybankowych w relacji do swoich aktywów

- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego 2019/2088 w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych - SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation) – Taksonomia
- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 – Taksonomia
- ★ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r - ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji KTT (technical screening criteria – TSC)
 - działanie na rzecz łagodzenia zmian klimatu
 - działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu
 - działanie, które nie wyrządza poważnych szkód
- ★ Rozporządzenie delegowane Komisji (EU) 2021/2178 – ESG (środowiskowe spełnianie informacji) uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji
- ★ Projekt dyrektywy (CSRD) zmieniającej dyrektywę 2013/34/UE, dyrektywę 2004/109/WE, dyrektywę 2006/43/WE oraz rozporządzenie (UE) nr 537/2014 w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju.

- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) **2020/852** - ustanawiające ramy ułatwiających zrównoważone inwestycje – **stworzenie systematyki działalności gospodarczych**, które można uznać za zrównoważone środowiskowo.

Zastosowanie Taksonomii wykracza poza ten ogólnie określony cel i ma istotny wpływ na działalność banków.

Taksonomia staje się uniwersalnym systemem kwalifikacji, który jest wykorzystywany do **oceny stopnia zrównoważenia środowiskowego różnych instrumentów finansowych, form finansowania i aktywów instytucji finansowych**.

Komisja Europejska w formie aktów delegowanych przedstawia tzw. **techniczne kryteria kwalifikacji** („TKK” – ang. TSC) wskazujące konkretne branże i konkretne warunki, które musi spełniać dana działalność gospodarcza aby móc ją uznać za zrównoważoną środowiskowo.

Art. 8 ust. 2 Rozporządzenia 2020/852 nakłada na przedsiębiorstwa niefinansowe **obowiązek ujawniania informacji** na temat **udziału procentowego obrotu, nakładów kapitałowych i wydatków operacyjnych** („kluczowe wskaźniki wyników” **KPI**) w ich działalności związanej z aktywami lub procesami związanymi z działalnością gospodarczą zrównoważoną środowiskowo.

- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) **2020/852** - ustanawiające ramy ułatwiających zrównoważone inwestycje – **stworzenie systematyki działalności gospodarczych**, które można uznać za zrównoważone środowiskowo.

Praktyczne przełożenie i zastosowanie Taksonomii i TKK do działalności banków jest ogromnym wyzwaniem.

Wdrażanie Taksonomii w bankach wymaga nie tylko **ekspertkiej wiedzy z obszaru finansów**, ale wprowadzenia i przygotowania merytorycznego odnoszącego się do **kwestii środowiskowych i technicznych związanych z aspektami środowiskowymi**.

Efektywne wykorzystanie Taksonomii wymaga **interdyscyplinarnego podejścia do zagadnienia i współpracy ekspertów z różnych branż**. Ponadto wymagane są działania zmierzające do **wspólnego rozumienia Taksonomii**, tak aby w sposób tożsamy i równy w poszczególnych instytucjach wykorzystywać kryteria określone w Taksonomii.

Banki w przyszłości będą zobowiązane m.in. do obliczania tzw. GAR, a więc będą musiały oceniać aktywa przez pryzmat **Taksonomii i TKK**.

Kluczowy wskaźnik wyników dla banku - **GAR – Green Assets Ratio – wskaźnik zielonych aktywów** - określa udział procentowy ekspozycji wobec działalności zgodnej z systematyką w stosunku do aktywów ogółem tych instytucji kredytowych.

- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) **2020/852** - ustanawiające ramy ułatwiających zrównoważone inwestycje – **stworzenie systematyki działalności gospodarczych**, które można uznać za zrównoważone środowiskowo.

Kredyty bankowe dla przedsiębiorstw, które finansują lub w które dokonują inwestycji, są odzwierciedlane w postaci aktywów w bilansie instytucji kredytowych.

Wskaźnik zielonych aktywów (GAR) powinien odnosić się do głównej działalności kredytowej i inwestycyjnej instytucji kredytowych obejmującej **kredyty, zaliczki i dłużne papiery wartościowe**, a także do **ich udziałów w kapitale własnym**, aby odzwierciedlić zakres, w jakim te instytucje finansują działalność zgodną z systematyką.

Banki zobowiązane są do umożliwienia inwestorom i ogółowi społeczeństwa dokonania oceny **udziału procentowego uzyskanych przychodów z tytułu opłat i prowizji** pochodzącą z usług handlowych i działalności handlowej związanych z działalnością gospodarczą zgodną z systematyką, prowadzoną przez ich klientów.

Instytucje kredytowe mogą zarządzać aktywami bazowymi lub udzielać gwarancji finansowych, co prowadzi do powstania ekspozycji pozabilansowych. Banki podlegają obowiązkowi ujawniania informacji o **udziale procentowym działalności** zgodnej z systematyką w aktywach bazowych, którymi banki **zarządzają, lub w zobowiązaniach, których spłatę gwarantują**.

Praktyczny wpływ Taksonomii na wybrane aspekty działalności banków w obszarze finansowania nieruchomości mieszkalnych

★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) **2020/852** - ustanawiające ramy ułatwiających zrównoważone inwestycje – **stworzenie systematyki działalności gospodarczych**, które można uznać za zrównoważone środowiskowo.

TKK – Załącznik 1 pkt. 7 Rozporządzenia **2020/852** - Budownictwo i działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.

TKK będzie miało wpływ na klasyfikację finansowania udzielanego klientom detalicznym i przedsiębiorcom - zgodnie z pkt. 1.2.1.3. Załącznika V do Rozporządzenia delegowanego **2021/2178** – banki zobowiązane będą do ujawniania **wskaźnika zielonych aktywów (GAR)** dla **ekspozycji detalicznych** w odniesieniu do kredytów konsumpcyjnych na zakup samochodu oraz udzielania **kredytów na nieruchomości mieszkalne**.

Banki zobowiązane są do **gromadzenia i przetwarzania niezbędnych informacji** umożliwiających weryfikację, czy dane aktywne (udostępnione klientowi finansowanie) może być kwalifikowane jako działalność gospodarcza zgodnie z systematyką TKK.

Ważnym jest **prawidłowe zrozumienie TKK** i ustalenie **trybu i formy pozyskiwania** odpowiednich **informacji** umożliwiających dokonywania kwalifikacji. Te kwalifikacje będą także kluczowe do wypełniania obowiązków związanych z ujawnieniami różnych rodzajów ryzyka ESG.

Praktyczny wpływ Taksonomii na wybrane aspekty działalności banków w obszarze finansowania nieruchomości mieszkalnych

★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) **2020/852** - ustanawiające ramy ułatwiających zrównoważone inwestycje – **stworzenie systematyki działalności gospodarczych**, które można uznać za zrównoważone środowiskowo.

Nie ma **oczywistego katalogu ani źródeł informacji**, z których banki mogłyby korzystać w celu klasyfikacji aktywów jako zgodne lub nie z Taksonomią.

W przypadku przedsiębiorstw zobowiązanych do **publikowania oświadczeń niefinansowych** pewne informacje dotyczące związku działalności przedsiębiorcy z Taksonomią będą znajdować się w rocznych raportach niefinansowych.

Obowiązku takiego nie mają **klienci detaliczni i część przedsiębiorstw** (obecnie nieznaczną liczbą przedsiębiorstw jest zobowiązana do publikacji oświadczeń niefinansowych).

Niezależnie od tego czy podmiot zobowiązany będzie do raportowania niefinansowego zasadnym i niezbędnym wydaje się **uzyskanie wiedzy o celu finansowania w momencie udostępnienia finansowania**.

Praktyczny wpływ Taksonomii na wybrane aspekty działalności banków w obszarze finansowania nieruchomości mieszkalnych – pytania i wątpliwości ZBP

- Czy w przypadku obliczania współczynnika GAR w okresach rocznych banki powinny dokonywać **ewentualnej reklasyfikacji aktywów** (w przypadku długoterminowego finansowania) uznanych za zielone w przypadku udostępnienia finansowania np. w przypadku, **gdy zmienią się TKK** lub **techniczne parametry uznawane za spełniające oczekiwania** w zakresie wpływu na środowisko?
- Na ile programy państwowe/unijne/granty z szeroko pojętego obszaru przeciwdziałania zmianom klimatycznym np., Program „Czyste powietrze”, są **adjustowane do Taksonomii**? Przeprowadzenie stosownej analizy przez operatorów tych programów wydaje się niezbędne w kontekście wypełniania norm z TKK.
- Jaka jest **dostępność i użyteczność danych** niezbędnych do wykonywania Taksonomii i innych regulacji - uwzględnianie i wykorzystywanie kwestii ESG w prowadzonej działalności instytucji finansowej wymaga posiadania **konkretnych, mierzalnych informacji** na wybrane zagadnienia ESG, takie jak. np. **ślad węglowy, emisja CO2, zużycie wody, energochłonność**? Pozyskanie czy też obliczenie tego typu wskaźników i wartości wymaga specjalistycznej eksperckiej wiedzy, zarówno po stronie banku, jak i klientów - informacje często muszą pochodzić bezpośrednio od klientów banków, czyli **przedsiębiorcy będą zmuszeni do dostarczenia tych danych bankom**, aby następnie mogły one zostać wykorzystane w ramach odpowiedniego procesu w banku lub w publikowanych raportach niefinansowych.

- Czy banki mogłyby mieć dostęp do **centralnego rejestru charakterystyki energetycznej budynków**?
- Czy możliwym jest, żeby klient dostarczył bankowi **powykonawcze świadectwo charakterystyki energetycznej** i na tej podstawie bank samodzielnie ocenia, że budynek spełnia kryterium o 10 % mniej niż próg określony w kryteriach.
- Czy jeśli normy dla budynków się zmienią to należy dokonać **reklasyfikacji udzielonego finansowania**?
- Czy są planowane **zmiany w Ustawie o efektywności energetycznej** i w **dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków**? Na jakim etapie jest implementacja w naszym kraju dyrektywy 2010/31/ UE?
- Wydaje się niezbędnym zapytanie klienta czy po ukończeniu budowy będzie przeprowadzone **badanie szczelności**, które będzie potwierdzało spełnianie kryteriów TKK przez dany budynek. Czy takie uproszczone podejście będzie prawidłowe?
- Czy **badanie szczelności jest obligatoryjne i dla jakich typów nieruchomości**?
- W jaki sposób inwestor i klienci mają być informowani o wszystkich odchyleniach od poziomów określonych w charakterystyce i **czy ma być to przedmiotem weryfikacji przez bank**?

Załącznik nr 7 Taksonomii – **renowacja istniejących budynków** – pytania i wątpliwości ZBP

- Mimo przypisu do sformułowania „wymagania dotyczące ważniejszych renowacji” nie jest jasnym i bezspornym, **jakie to są wymagania na poziomie krajowym?** Potrzebne jest sporządzenie **szczegółowy wykaz takich wymagań.**
- Podnoszone są wątpliwości dotyczące zasad renowacji budynków **podlegających pod ochronę konserwatora zabytków.** Może wystąpić sytuacja, gdy te budynki mogą nie móc być remontowane z osiągnięciem oczekiwanych norm energochłonności ze względu na ochronę zabytku. Czy można przewidzieć **wyjątki dla renowacji zabytków?**
- Kto stwierdza **ograniczenie zapotrzebowania na energię pierwotną o 30%?** Kto jest uprawniony do przeprowadzenia takiego audytu? Czy to oznacza potrzebę zamówienia audytu do zbadania budynku przed renowacją i po renowacji?

Załącznik nr 7 Taksonomii – **montaż, konserwacja i naprawa sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną** – **pytania i wątpliwości ZBP**

- Czy dostępna jest **definicja „izolacji”**? W jakim akcie prawnym jest ona zawarta? Czy można opierać się na ogólnej **informacji z faktury np. koszt izolacji** - czy wymagać faktur od klienta? Jeśli tak, to **jak bardzo szczegółowy powinien być opis na fakturze** lub innym dokumencie? Czy inny dokument może stanowić potwierdzenie spełniania kryteriów pkt 7.3.?
- Czy są definicje/wykazy: **produktów służące do nakładania izolacji, okien energooszczędnych, energooszczędnych drzwi zewnętrznych, energooszczędnych źródeł światła?**
- Czy bank powinien **wchodzić w szczegóły techniczne i weryfikować jaka izolacja jest wystarczająca**? Kto jest uprawniony do weryfikacji czy izolacja spełnia oczekiwania z dyrektywy 2010/31/UE oraz rozporządzenia 2017/1369?
- **Czy można porównać i uznać izolację za efektywną jeśli porówna się efektywność energetyczną budynku przed i po remoncie?**
- **Jaki dokument lub jaka osoba potwierdza zgodność danego produktu z normami efektywności energetycznej?**
- Czy punktem referencyjnym może być np. baza z programu Czyste Powietrze? **Lista ZUM** (ios.edu.pl). Czy też może być szansa na **podobne narzędzie do Taksonomii**? Czy tego typu listę można **traktować jako podstawową czy wyłącznie pomocniczą do weryfikacji**? <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190001065>

Załącznik nr 7 Taksonomii – **montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej** – **pytania i wątpliwości ZBP**

- Czy każdy dostępny na rynku system fotowoltaiczny **spełnia kryteria pkt. 7.6?**
- Optymalnym rozwiązaniem byłoby, aby każde z takich urządzeń wymienionych w pkt. 7.6 posiadało **udokumentowaną charakterystykę umożliwiającą kwalifikowanie do Taksonomii.**
- Czy rozważany jest **podział na klasy efektywności energetycznej?**
- Czy instytucja finansowa powinna **oceniać jakość tych urządzeń?**
- Czy dostępne są obecnie jakieś normy/definicje/przykłady układów wymiany/odzysku ciepła?

Załącznik nr 7 Taksonomii – nabywanie i prawo własności budynków – pytania i wątpliwości ZBP

- Czy w Polsce planowane jest stworzenie klasyfikacji budynków w podziale klas A-G?
- Czy powstanie publicznie dostępny ranking umożliwiający określenie, czy budynek należy do 15% najbardziej efektywnych budynków w kraju czy regionie?
- Jaki region miałby być brany pod uwagę przy określaniu 15% najbardziej efektywnych budynków?
- Kto i w jaki sposób może wyznaczyć listę krajową lub regionalną – czy można ją stworzyć na podstawie bazy świadectw efektywności energetycznej budynków? Z punktu widzenia sektora bankowego stworzenie takiej ogólnodostępnej bazy z listą 15 % najbardziej efektywnych budynków jest niezbędne.
- W Polsce niezmiernie trudno jest uzyskać świadectwo charakterystyki energetycznej budynków. Powinno dojść do „uszczelnienia” systemu, jako że w praktyce mamy brak świadectw dla budynków, co utrudnia ocenę nieruchomości z perspektywy Taksonomii. W przepisach zawarty jest obowiązek dla nowo budowanych inwestycji, natomiast wyzwaniem są „starsze budynki”. Czy może rozważane są inicjatywy w tym zakresie, jak np. system zachęt dla właścicieli nieruchomości, żeby pozyskiwali dla nieruchomości świadectwo charakterystyki energetycznej.
- W jaki sposób bank może sprawdzić, że klient dostarczył do banku świadectwo, które faktycznie jest zarejestrowane w Centralnym Rejestrze Charakterystyki Energetycznej Budynków? Czy nie mamy do czynienia z sytuacją, iż funkcjonują świadectwa „nieformalnie” wystawiane przez sprzedającego/dewelопера?